



מפנקסו של מג"ד

מעבר חלק מסדיר למילואים

כשם שילדי הגן בשנתם האחרונה לומדים להכיר את בית הספר שאליו יילכו, כך צריכים חיילי הסדיר בשנתם האחרונה להתוודע ליחידת המילואים שבה ישובצו



מ"מ במילואים חונך את הסמלים שלו | במהלך שנת המעבר מסדיר למילואים ניתן יהיה לשפר את תהליך המעבר ולהפחית את הכשלים המובנים הקיימים בו כיום

סא"ל (מיל) אורי לוי
מג"ד בעוצבת חיצי האש



בדומה למעבר מהגן לבית הספר, השנה האחרונה של השירות הסדיר תקבל את הכותרת "שנת המעבר לשירות המילואים" או בקיצור שנת המעבר

שנתיים שבהן החייל לא ירה בנשק הוא מצב בלתי נסבל.

הצעה לשיפור

בדומה למעבר מהגן לבית הספר, השנה האחרונה של השירות הסדיר תקבל את הכותרת "שנת המעבר לשירות המילואים" או בקיצור שנת המעבר. כבר בראשית אותה השנה ייקבע מודל ההזנה כך שהאחריות לנושאים שיפורטו להלן תהיה הן של מפקדי הסדירים של החייל (היחידה שממנה הוא משתחרר) והן של מפקדי המילואים (היחידה שאליה הוא ישוב).

במהלך שנת המעבר יושלמו הכשרות שחסרות ביחידת המילואים - ובמיוחד בעלי תפקידים חיוניים ויקרים להכשרה במערך המילואים כמו צלפים, חובשים, רגמים וכד'. במהלך שנת המעבר תשתתף המחלקה, במידת האפשר, באימון של יחידת המילואים.

במהלך שנת המעבר יבקר החייל בימ"ח של יחידת המילואים, יכיר את דרכי ההגעה לשם ויפגוש את מפקדיו לעתיד. בעיות שלישויות של שיבוץ חובשים וחיילים בודדים, שבדרך כלל משתחררים בנפרד ממחלקתם האורגנית, ייפתרו במהלך שנת המעבר. ביחידות שבהן מודל ההזנה הוא קבוע - גדוד מזין חטיבה - ייעשה מאמץ לשלב מפקדים ממערך המילואים באימונים ולוונטיים של החיילים הסדירים כדי לחזק את ההיכרות ולשפר את איכות השיבוץ של החיילים ביחידת המילואים.

מבוא

על הפער הקיים בין המערך הסדיר למערך המילואים נכתב רבות, גם בבמה הזאת.¹ הרשימה הזאת מתמקדת בכשלים הקיימים במעבר בין המערכים, ומוצע פתרון שעשוי לשפר את המצב. הפתרון הזה נוסה לא מכבר בגדוד, והתוצאות היו מעודדות ביותר.

חווית המעבר של החייל הפשוט

חייל סדיר משתחרר עם המחלקה האורגנית שלו² ונקלט ביחידת המילואים שנקבעה למחלקתו בהתאם למודל הזנה קבוע מראש. השיבוץ ליחידת המילואים נקבע בדרך כלל כמה חודשים לפני שהחייל משתחרר. ביום השחרור פוגש החייל לראשונה נציג מיחידת המילואים שבה שובץ (קצינת קישור, מ"פ, מג"ד או השליש). הפגישה מתקיימת בבסיס הסדיר שבו הוא משתחרר, ומשם יוצא החייל לשנת "חופשה", שבמהלכה לא יזמנו אותו לשירות מילואים.

בחלוף שנה מהשחרור מזומן החייל לשירות מילואים (אם התמזל מזלו, והאימון לא בוטל באותה השנה), אבל מאחר שחיילים רבים נמצאים באותו השלב בטיול הגדול שאחרי השחרור או שהם בעיצומן של ההכנות לבחינה הפסיכומטרית, רק מעטים מתייצבים לאימון הראשון. מכאן שהפעם הראשונה שחייל משוחרר יפגוש את מחלקתו בסד"כ מלא תהיה בדרך כלל כשנתיים לאחר השחרור. במהלך השנתיים האלה עתיד החייל לשכוח את היסודות שלמד בשירות הסדיר, ובסיועה האדיב של סטיגמת "גבעת חלפון", תהיה התייצבותו לשירות המילואים הראשון אתגר פיקודי מורכב למפקדיו.³

כשהבת שלי הייתה בגן חובה, היא הוזמנה על ידי בית הספר היסודי, שאליו הייתה אמורה לעבור, לכמה מפגשים שמטרתם הפגת חששות, תיאום ציפיות והיכרות עם המורים, עם הכיתה, עם תחנת ההסעה וכד'. לא כך הם פני הדברים במעבר מהסדיר למילואים. חייל המילואים הטרי יאלץ למצוא בעצמו את הדרך לצאלים, להבין לבד מה כתוב בצו ומה משמעותו, ותיאום הציפיות ייעשה רק במהלך האימון הראשון ולא לקראתו. גם מבחינת המפקד שקולט את החייל פער של כמעט

יישום

בראשית מאי 2014 קיימנו כנס חדי"ומי שבמהלכו אירחנו מחלקה סדירה אורגנית שעתידיה הייתה להשתחרר בנובמבר ולהשתבץ אצלנו בגדוד. במילים אחרות: המפגש התקיים כחצי שנה לפני השחרור המתוכנן של המחלקה. מועד המפגש ותכניו נקבעו בשיתוף עם היחידה הסדירה. החיילים הגיעו אלינו לימ"ח, קיבלו כובעים עם סמל הגדוד ויצאו לריצת ניווט שבמהלכה הכירו את הבסיס. לאחר מכן הם פגשו את מפקדיהם העתידיים וקיבלו סקירה על הימ"ח ועל התהליך הצפוי להם בגיוס חירום.

בשיחה עם מפקד הפלוגה ניתנו דגשים להתייבבות ולאופן הפנייה למשרדי הקישור. בשיחה עם מפקד הגדוד הובהרו הסטנדרטים והדרישות מחייל מילואים. המפגש הסתיים בשיחה עם מפקד החטיבה ובהרצאה של קצין בגדוד על אירוע מבצעי שבו השתתף הגדוד. בסוף היום ניתנה לחיילים הזדמנות לקיים שיחות אישיות עם מפקדיהם העתידיים.

סיכום

הקדמת מועד השיבוץ ליחידת המילואים תאפשר להתייחס לשנה האחרונה של השירות הסדיר כאל שנת מעבר אל שירות המילואים. במהלך אותה השנה ניתן יהיה לשפר את תהליך המעבר ולהפחית את הכשלים המובנים הקיימים בו כיום. באופן הזה יהיו המפקדים הסדירים מעורבים בתהליך המעבר מהסדיר למילואים ויוכלו להשפיע עליו. משאבים יקרים ייחסכו, והשירות הסדיר ימלא באופן טוב יותר את תפקידו: להכשיר את החיילים לקראת שירות המילואים.

הערות

1. למשל: אייל אינגבר, "העולם שאחרי גבעת חלפון", מערכות 448, מאי 2013, עמ' 62-63, <http://goo.gl/4u5m>; יוסי ברנר, "המשמעת הצבאית במילואים", מערכות 448, מאי 2013, עמ' 23-25, <http://goo.gl/LzGN8S>; דב תמרי, האומה התמושה - עלייתה ושקיעתה של תופעת המילואים, מערכות 2012.
2. למעט חברי למחזור שיצאו לקורס קצינים וחתמו קבע וכן החובשים ממחלקתו שהם בדרך כלל בני מחזור קודם ולכן השתחררו 3 חודשים קודם לכן.
3. שגיאת טור, "לא גבעת חלפון - אתגרי הפיקוד ביחידות המילואים", מערכות 447, פברואר 2013, עמ' 44-50, <http://goo.gl/hVNczL>.